

**Kristina Potočki, Theodor Dürriegl. KLINIČKA REUMATOLOŠKA RADIOLOGIJA.
Zagreb: Medicinska naklada. 2011:I-X,1-288. ISBN 978-953-176-508-4**

Dugo očekivana, nova reumatološka radiologija pojavila se u javnosti 13. svibnja 2011. Toga je dana u Hrvatskome liječničkome zboru u Zagrebu, Šubićeva 9, u preponoj velikoj dvorani predstavljena knjiga "Klinička reumatološka radiologija", koju su napisali Kristina Potočki, redovita profesorica radiologije na Medicinskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koja djeluje u Klinici za radiologiju Kliničkoga bolničkog centra Zagreb na Rebru i doajen hrvatske reumatologije Theodor Dürriegl, umirovljeni redoviti sveučilišni profesor Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Uz profesore Potočki i Dürriegl, autor posljednja dva poglavlja knjige metoda suvremenog liječenja je napisao Tonko Vlaka, izvanredni profesor fizikalne medicine i rehabilitacije Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu koji vodi Odjel fizikalne medicine, rehabilitacije i reumatologije u Kliničkome bolničkom centru Split. Knjigu, vrlo lijepo opremljenu, s tvrdim koricama, tiskanu na kunst-druck papiru na ukupno 298 stranica s više stotina besprijeckorno reproduciranih fotografija različitih radioloških prikaza (rendgenoloških, kompjuteriziranom tomografijom, magnetskom rezonancijom, ultrazvukom i dr.), kao i fotografijama u boji reumatološki promijenjenih zglobova iz zbirke profesora Vlaka, izdala je renomirana medicinska izdavačka kuća iz Zagreba "Medicinska naklada", poznata i vodeća u ovome dijelu Europe.

Knjigu su predstavili recenzenti akademik Željko Reiner, profesorica Nada Čikeš, profesorica Ranka Štern Padovan, autori i urednica Anđa Raič, prof. Među recenzentima se spominje i profesor Marco Matucci Cerinic, reumatolog s Medicinskoga fakulteta u Firenci, vodeći europski reumatolog hrvatskoga podrijetla s otoka Brača.

Knjiga je izašla nakon 22 godine od pojave prve knjige "Radiološkog atlasa reumatskih bolesti", koju su napisali prim. Radoslav Škarica i dr. Kristina Potočki, a izdala Medicinska knjiga (Beograd, Zagreb). Uspoređujući, ako je to uopće moguće, spomenute dvije knjige slobodno možemo zaključiti da je "Klinička reumatološka radiologija" ne samo opsežnija, bogatija i ljepša, nego se može staviti uz bok svjetskim djelima slične tematike.

Povijesno gledano, u Zagrebu je prije 10 godina, 2001. Medicinska naklada izdala knjigu "Rentgenska dijagnostika reumatskih bolesti", koju su napisali pokojni profesor Ivo Jajić (1932.-2010.) i docentica Zrinka Jajić.

Knjiga je podijeljena u 38 poglavlja. Na početku knjige je na cijeloj stranici naveden popis svih kratica, koje se koriste u knjizi, i koji olakšava razumijevanje teksta knjige. U predgovoru autori navode zanimljive podatke iz prošlosti hrvatske kliničke radiologije. Tu čita-

mo da je profesor Milan Smokvina objavio prvi svezak kliničke rendgenologije "Kosti i zglobovi" 1959. godine. Autori su svoju knjigu namijenili radiolozima i reumatolozima, kao i svima koji u svojoj praksi susreću reumatske bolesnike. Zbog cjelovitosti knjige, uključili su i poglavlje o suvremenom liječenju reumatskih bolesti iz pera profesora Tonka Vlaka.

Nakon predgovora slijedi 36 poglavlja koja su napisali profesori Potočki i Dürriegl. U svakom su poglavlju, za svaku bolest, uz radiološke navedeni i drugi podaci koji su za nju karakteristični. Na primjer u poglavlju o reumatoidnom artritisu nalazimo definiciju bolesti, opis njezina uzroka, patoanatomiju i patogenezu, kliničku sliku, dijagnozu, prognozu i liječenje. Slijedi opis metoda slikovnog prikazivanja reumatoidnog artritisa: standardne radiološke obradbe, magnetske rezonancije, ultrazvučne pretrage i kompjuterizirane tomografije. U literaturi se nalazi 54 navoda, među kojima susrećemo i one naših autora. Poglavlja su sljedeća: Reumatoidni artritis, juvenilni idiopatski artritis, ankilozantni spondilitis, psorijatični artritis, reaktivni artritis, enteropatski artritis, sustavni eritemski lupus, polymyalgia rheumatica, Sjögrenov sindrom, idiopatski miozitis, sustavna skleroza, osteoartritis, degenerativne promjene kralježnice, difuzna idiopatska skeletna hiperostoza, kalcifikacije i osifikacije stražnjeg longitudinalnog ligamenta, Scheuermannova bolest, akromegalija, hondrokalciinoza i druge "kristalne artropatije", hondromatoza zgloba (ili sinovijska hondromatoza), Lipoma arborescens, neuropatska artropatija, hemokromatoza, alkaptonurija, urični artritis, sarkoidoza, amiloidoza, multicentrična retikulohistiocitoza i erozivni osteoartritis, Pagetova bolest kosti, pigmenti vilnodularni sinovitis, hipertrofična osteoartropatija (pahidermoperiostoza), hemofilija, šećerna bolest, osteoporoza, Gaucherova bolest, mukopolisaharidoze i bolesti štitnjače. Prof. Vlaka je napisao poglavlja načela liječenja i rehabilitacije reumatskih bolesnika i nefarmakološko liječenje. Na kraju svakog poglavlja je navedena osnovna literatura, u kojoj na više mjesta susrećemo i djela naših autora. Na kraju knjige je kazalo najčešće susretanih pojmova u knjizi.

Knjizi, koju toplo preporučamo svim članovi Hrvatskoga reumatološkog društva reumatolozima i fizijatriama, kao i drugim liječnicima specijalistima ortopedima, traumatolozima, vertebrolozima, internistima i drugima koji susreću reumatske bolesnike, želimo drugo izdanje. U njemu ćemo sigurno naći ne samo nove prikaze, nego i opširnije navedene radove naši autora.

G. Ivanišević